

УДК 336.7

Наталія Приказюк (Україна)
Марія Сацюк (Україна)

JEL classification: G21

Наталія ПРИКАЗЮК

доктор економічних наук,
доцент,
завідувач,
кафедра страхування, банківської справи та
ризик-менеджменту,
Київський національний університет імені
Тараса Шевченка, Україна
E-mail: pnvuniv15@ukr.net

Марія САЦЮК

Київський національний університет імені
Тараса Шевченка, Україна
E-mail: maria.satsiuk@gmail.com

© Наталія Приказюк, Марія Сацюк, 2020

Отримано: 28.01.2020 р.
Прорецензовано: 16.02.2020 р.
Рекомендовано до друку: 26.02.2020 р.
Опубліковано: 28.02.2020 р.

Ця стаття розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0, яка дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії, за умови правильного цитування оригінальної роботи.

БАНКИ З ІНОЗЕМНИМ КАПІТАЛОМ В УКРАЇНІ: СУПЕРЕЧНОСТІ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

АНОТАЦІЯ

Вступ. Існування в національних економіках банків іноземних банківських груп на сьогодні є однією з форм прояву фінансової глобалізації. Українська банківська система не є виключенням. Банки з іноземним капіталом мають неабиякий вплив на вітчизняну банківську систему та викликають комплекс якісних змін у ній. Наслідки присутності істотної частки банків з іноземним капіталом на вітчизняному ринку є досить неоднозначними: з одного боку вони сприяють фінансовому розвитку країни, а з іншого – приховують певні загрози. За цих умов високої актуальності набуває питання дослідження функціонування банків з іноземним капіталом в банківській системі України та виявлення впливу на її розвиток.

Предмет. Теоретичні та практичні аспекти функціонування банків з іноземним капіталом у банківській системі України.

Мета. Виявлення особливостей функціонування банків з іноземним капіталом в Україні, а також впливу на розвиток вітчизняної банківської системи.

Метод. В основу роботи покладено системний та порівняльний підходи, які дозволили комплексно розглянути зазначену проблему в єдності усіх складових значущих характеристик. У процесі дослідження використовувались наступні методи: порівняльний і статистичний аналізи, метод логічного узагальнення, взаємозв'язку кількісних і якісних змін – для аналізу стану банківської системи; індукції та дедукції, аналізу та синтезу – при дослідженні практичних результатів діяльності банків з іноземним капіталом; історичний метод та метод узагальнення – при дослідженні ключових трендів розвитку банків з іноземним капіталом.

Сфера застосування. Практичне значення одержаних результатів визначається обґрунтованими висновками щодо впливу банків з іноземним капіталом на становлення та розвиток банківської системи України та методичними рекомендаціями щодо підвищення ефективності діяльності банківської системи шляхом впровадження інноваційних рішень у діяльність банків.

Результати. Проаналізовано фактичні показники присутності банків з іноземним капіталом протягом кризи та після кризового періоду. З'ясовано особливості розвитку банків з іноземним капіталом в Україні. Визначено наслідки присутності іноземного капіталу у банківській системі. Запропоновано напрями підвищення ефективності банківської системи в умовах невизначеності та швидких змін.

Приказюк Н., Сацюк М. Банки з іноземним капіталом в Україні: суперечності та перспективи розвитку. *Економічний аналіз*. 2020. Том 30. № 1. Частина 1. С. 183-191.

DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2020.01.01.183>

Ключові слова: банківська система; банк; іноземний капітал; іноземний банк; глобалізація; вплив; конкурентоспроможність; інновації.

UDC 336.7

JEL classification: G21

Nataliia PRYKAZIUK

*Doctor of Sciences (Economics),
Associate Professor,
Head,
Department of Insurance, Banking and Risk
Management,
Taras Shevchenko National University of Kyiv,
Ukraine*

E-mail: pnvuniv15@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0002-7813-8590>

Mariia SATSIUK

*Taras Shevchenko National University of Kyiv,
Ukraine*

E-mail: maria.satsiuk@gmail.com

© Nataliia Prykaziuk, Mariia Satsiuk, 2020

Received: 28.01.2020

Revised: 16.02.2020

Accepted: 26.02.2020

Online publication date: 28.02.2020

This is an Open Access article, distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 license, which permits unrestricted re-use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original work is properly cited.

Nataliia Prykaziuk (Ukraine)
Mariia Satsiuk (Ukraine)

BANKS WITH FOREIGN CAPITAL IN UKRAINE: CONTROVERSIES AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT

ABSTRACT

Introduction. Existence in the national economies of banks of foreign banking groups is today a form of financial globalization. The Ukrainian banking system is not an exception. Banks with foreign capital have a considerable influence on the domestic banking system and cause a complex of qualitative changes in it. The consequences of the presence of a significant proportion of foreign-owned banks in the domestic market are quite ambiguous: on the one hand, they contribute to the financial development of the country, and on the other – to conceal certain threats. Under these conditions, the issue of researching the activity of foreign banks in the banking system of Ukraine and identifying prospects for its development becomes highly relevant.

Subject. Identification of peculiarities of functioning of banks with foreign capital in Ukraine, as well as influence on the development of the domestic banking system.

Goal. Assessment of actual indicators of the presence of foreign capital, analysis of its impact on the formation and development of the domestic banking system, as well as identifying directions for improving the efficiency of banks in Ukraine.

Method. The basis of the work was systematic and comparative approaches, which allowed to comprehensively consider the problem in the unity of all components of significant characteristics. The study used the following methods: comparative and statistical analyzes, the method of generalization, the relationship of quantitative and qualitative changes – to analyze the state of the banking system; induction and deduction, analysis and synthesis – in the study of practical results of foreign banks; historical method and method of generalization – in the study of key trends in the development of the banks with foreign capital.

Scope. The practical value of the obtained results is determined by well-grounded conclusions about the impact of foreign-owned banks on the formation and development of the banking system of Ukraine and methodological recommendations for improving the efficiency of the banking system by implementing innovative solutions in its activities.

Results. The actual indicators of the presence of foreign capital during the crisis and after the crisis are analyzed. The peculiarities of the development of foreign banks in Ukraine are revealed. The effects of the presence of foreign capital in the banking system have been determined. The directions of increasing the efficiency of the banking system in the conditions of uncertainty and rapid changes are suggested.

Prykaziuk, N., & Satsiuk, M. (2020). Banks with foreign capital in Ukraine: controversies and prospects of development. *Economic analysis*, 30 (1, Part 1), 183-191.

DOI: <https://doi.org/10.35774/econa2020.01.01.183>

Keywords: banking system; bank; foreign capital; foreign bank; globalization; impact; competitiveness; innovation.

Вступ

Існування в національних економіках банків іноземних банківських груп на сьогодні є однією з форм прояву фінансової глобалізації. Кількість та частка банків з іноземним капіталом в активах банківських систем країн – реципієнтів продовжує зростати. При чому, прослідковується тенденція експансії іноземного банківського капіталу, насамперед з розвинених країн на ринки країн, що розвиваються. Саме до їхнього числа відноситься Україна. Банки з іноземним капіталом мають неабиякий вплив на вітчизняну банківську систему та викликають комплекс якісних змін у ній. Наслідки присутності істотної частки банків з іноземним капіталом на вітчизняному ринку є досить неоднозначними: з одного боку вони сприяють фінансовому розвитку країни, а з іншого – приховують певні загрози. Необхідно звернути увагу на наявність як позитивних, так і негативних наслідків, що несе за собою присутність іноземного капіталу у банківській системі України. З одного боку, банки з іноземним капіталом забезпечують ряд позитивних моментів: сприяють більш швидкому та ефективному впровадженню передових методів банківської діяльності, підвищують якість надання послуг та розширюють їх спектр [12]; зменшують можливість відмивання коштів; надають поштовх розвитку конкуренції; підвищують кваліфікаційний рівень банківських працівників. Надходження банківського капіталу з-за кордону також сприяє насиченню національної економіки дешевими та більш доступними кредитними ресурсами, підвищує стабільність джерел надходження, які менш чутливі до внутрішніх криз [6 с. 17], збільшує інвестиційні потоки, направлені на фінансування внутрішніх проектів [10 с. 7], адже присутність банків з іноземним капіталом підвищує довіру іноземних інвесторів до реального сектора економіки приймаючих країн. Проте, банки з іноземним капіталом, завдяки своїм конкурентним перевагам здатні слідувати стратегії «збирання вершків» [12]. Разом з тим, до недоліків входження іноземного капіталу відноситься збільшення валютного ризику внаслідок росту кредитування в іноземній валюті, ризик посилення суперечностей між транснаціональними та національними інтересами, а також загроза олігополізації ринку іноземними банками.

Вивченню та дослідженню особливостей діяльності банків з іноземним капіталом в Україні присвятили свої праці З. М. Васильченко [1; 2], Н. І. Версаль [3], І. Б. Івасів [4], Т. С. Смовженко [6], О. В. Тригуб [5] та інші. Попри значну теоретико-методологічну базу, присвячену питанням діяльності банків з іноземним капіталом, саме

практичний аспект їх функціонування у банківській системі України, потреба визначення впливу на її розвитку та потреба у визначенні напрямів розвитку зумовлює актуальність нашого дослідження.

Мета статті

Метою статті є виявлення особливостей функціонування банків з іноземним капіталом в Україні, а також впливу на розвиток вітчизняної банківської системи. Відповідно до поставленого завдання пропонується вирішити наступні завдання:

- з'ясувати та проаналізувати показники, що характеризують присутність банків з іноземним капіталом у банківській системі України;
- проаналізувати показники, що відображають спрямування діяльності банків з іноземним капіталом у розрізі корпоративних та приватних клієнтів;
- провести компаративний аналіз рентабельності банків з іноземним та державним капіталом;
- визначити ретроспективний та перспективний вплив банків з іноземним капіталом на банківську систему України.

Виклад основного матеріалу дослідження

На нашу думку, виявлення особливостей функціонування банків з іноземним капіталом та їх впливу на розвиток банківської системи України можливо здійснити шляхом аналізу показників, що характеризують присутність банків з іноземним капіталом у вітчизняній банківській системі, відображають спрямованість діяльності банків у розрізі корпоративних і приватних клієнтів, а також аналізують результуючих показників діяльності.

Основою дослідження слугують банки іноземних банківських груп, оскільки вони функціонують на вітчизняній банківській системі по сьогодні, належать іноземним банківським групам. Також такий підхід дозволяє уникнути дослідження банків, що мають квазі-іноземне походження.

Проблемним роком для вітчизняної банківської системи був 2014. Україна опинилася в одній з найсильніших криз за свою історію. Протягом останніх років загальна кількість банків в Україні різко скоротилася, але темпи падіння в останні роки сповільнюються (рис. 1).

Варто звернути увагу саме на докорінні зміни з 2014 року. Зі 176 банків, що працювали на українському ринку, їх кількість скоротилася на 99 штук з причини їх визнання НБУ неплатоспроможними або ліквідації. Отже, 54% банків припинили свою діяльність. Процес очищення банківської системи продовжується, і станом на 01.09.2019 р. кількість банків вже становила 77.

Потрібно зазначити, що від реформи найбільше

постраждали банки з вітчизняним капіталом, адже саме їм було притаманне ведення операцій з пов'язаними сторонами, відмивання коштів та неправомірна діяльність. Банки іноземних банківських груп не зазнали впливу, а відтак і не покинули ринок, що свідчить про їх високий рівень надійності та прозоре ведення бізнесу. Таким чином, внаслідок очищення банківської системи та

втрати значної кількості вітчизняних банків ліцензій, частка іноземних банківських груп на ринку України зростала. У період з 2013 по 2018 роки кількість банків іноземних банківських груп скоротилася всього на 8%, проте їх частка у банківській системі зросла на 14%, з 14% у 2013 році до 28% у 2018 (рис. 2).

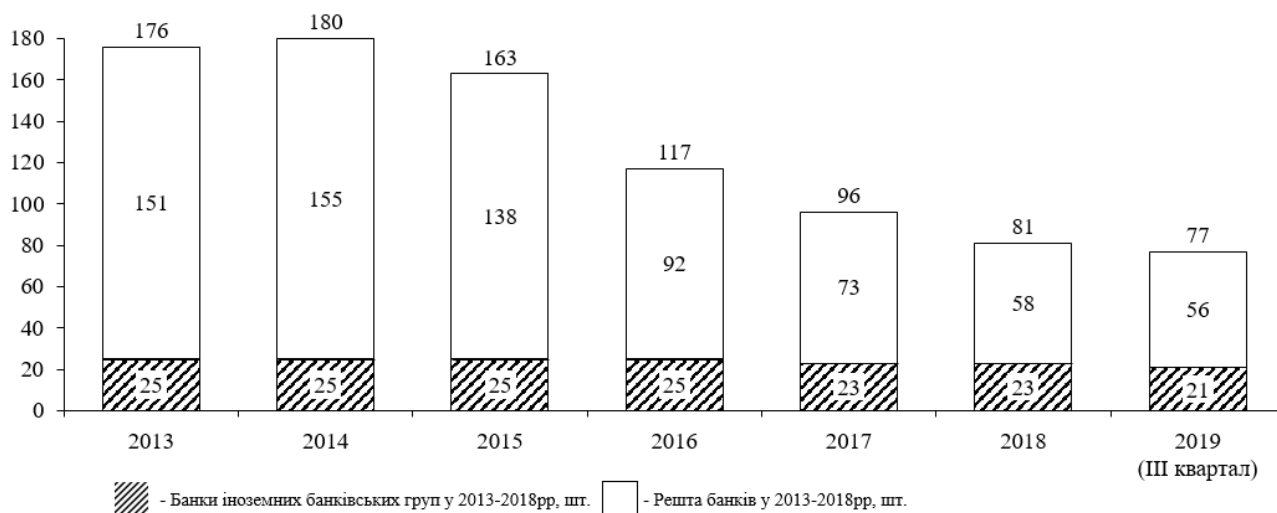

Рис. 1. Кількість банків в Україні у 2013-2019 рр, шт.

Джерело: побудовано авторами на основі офіційних даних НБУ [7].

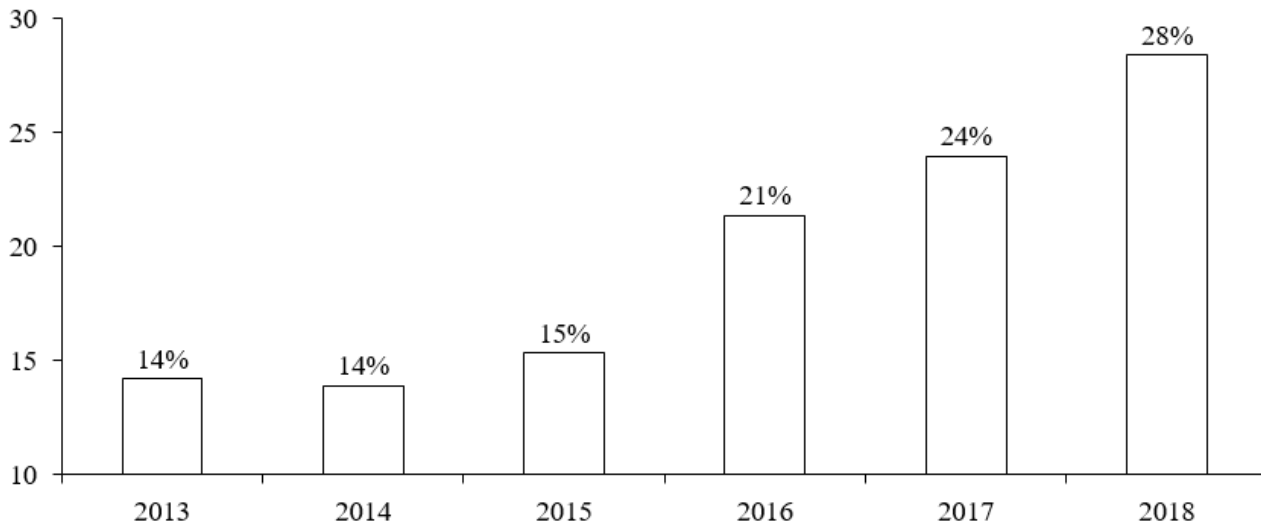

Рис. 2. Частка банків іноземних банківських груп у загальній сукупності банків України в 2013-2018 рр. за кількістю, %.

Джерело: розраховано та побудовано авторами на основі офіційних даних НБУ [7].

Політико-економічний стан країни походження іноземного капіталу є важливим фактором, що суттєво впливає на характер діяльності й фінансову стійкість іноземних банків, а також визначає їх вплив на національну банківську систему. Присутність іноземних банків у банківській системі

України передбачає певний рівень залежності від інших країн, що в свою чергу створює додаткові загрози для вітчизняної банківської системи.

Виходячи з даних умов, було проведено аналіз зміни часток, що припадали на країни походження іноземного капіталу у банківській системі України

(рис. 3), та виявлено, що попри зростання частки європейського капіталу, реальні ризики для країни пов'язані з великою часткою російського капіталу в банківській системі.

Протягом останніх п'яти років вона помітно скоротилася, російський банківський сектор зменшив частку своєї присутності в Україні майже вдвічі, з 23% у 2013 році до 14% у 2018 році.

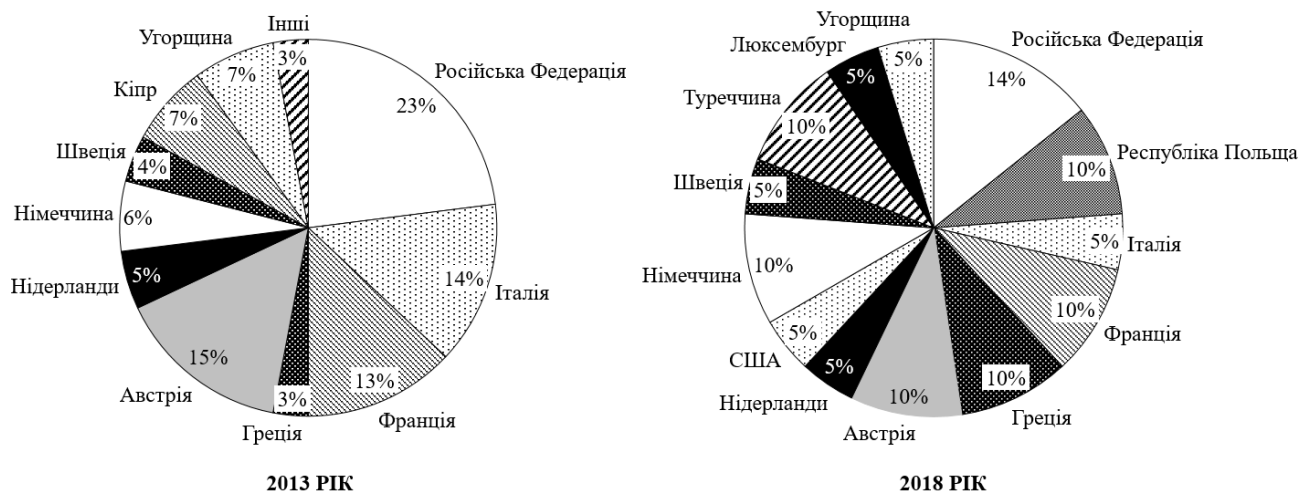

Рис. 3. Структура походження капіталу банків іноземних банківських груп у 2013, 2018 роках, %.

Джерело: побудовано авторами на основі офіційних даних НБУ [8].

Проте, попри такі зміни, кінцеві бенефіціари, банки Російської Федерації, числяться в першій п'ятірці банків іноземних банківських груп за розмірами активів. Тобто, вплив російського капіталу визначається не так питомою вагою, як напрямом застосування. Росія продовжує чинити вагомий вплив на банківську систему України. Зокрема, вагомим є той фактор, що валютні активи банків з російським капіталом складають понад

20% усіх валютних активів банків України, і прирівнюються до 27% офіційних валютних резервів Нацбанку України [9]. Така ситуація дозволяє чинити вагомий монетарний тиск на вітчизняну банківську систему.

Банки іноземних банківських груп, контролюючи майже половину банківського капіталу України (рис. 4), контролюють лише близько третини активів (рис. 5).

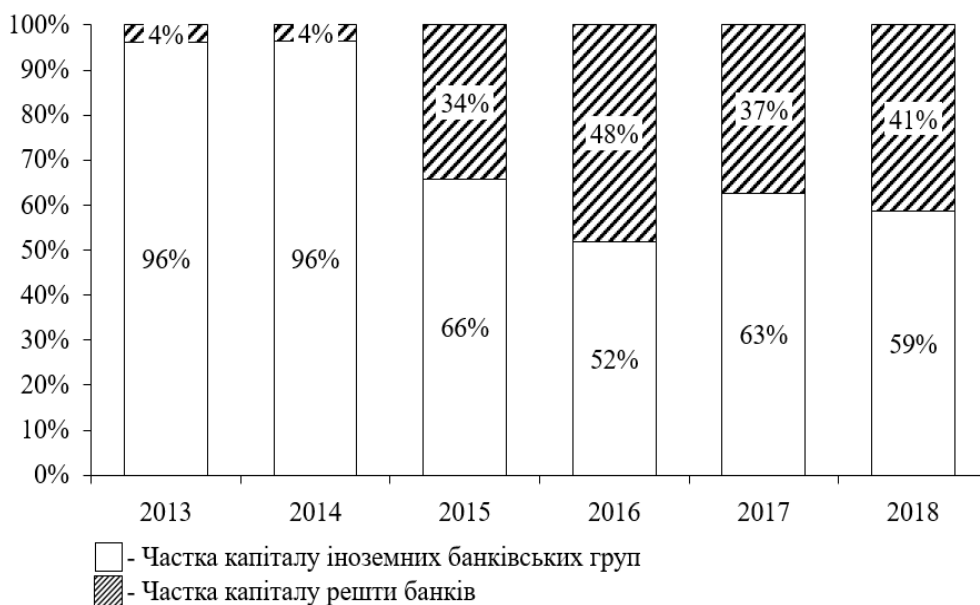

Рис. 4. Частка капіталу іноземних банків у банківській системі України в 2013-2018 рр., %.

Джерело: розраховано та побудовано авторами на основі даних НБУ [7].

Необхідно врахувати факт того, що активи українських банків, особливо до 2014 року, були завищені. Після кризи спостерігається значне скорочення вітчизняного капіталу через визнання великої кількості українських банків неплатоспроможними, а, отже, відповідне зростання частки капіталу іноземних банківських груп. Зростання частки іноземного капіталу спостерігається до 2016 року (з 4% у 2013 році до 48% у 2016 році), скорочення на 9 відсоткових пунктів – у 2017 році, що пояснюється виходом двох іноземних банківських груп з вітчизняного ринку.

Як зазначалося вище, для виявлення особливостей функціонування банків з іноземним капіталом, необхідно провести аналіз показників,

що відображають спрямування діяльності у розрізі корпоративних та приватних клієнтів. Тож було розраховано частки зобов'язань в банках з іноземним капіталом у розрізі юридичних та фізичних осіб (таблиця 1) та виявлено, що до кризи 2014 року у структурі зобов'язань переважали кошти фізичних осіб, а з 2015 року ситуація змінилася і частка коштів юридичних осіб була більшою протягом усіх наступних років.

Прослідковується зростання цього значення з 2014 року, коли, після початку процесу оздоровлення банківської системи велика кількість українських банків припинили свою діяльність, а банки з іноземним капіталом не постраждали від перевірок Регулятора.

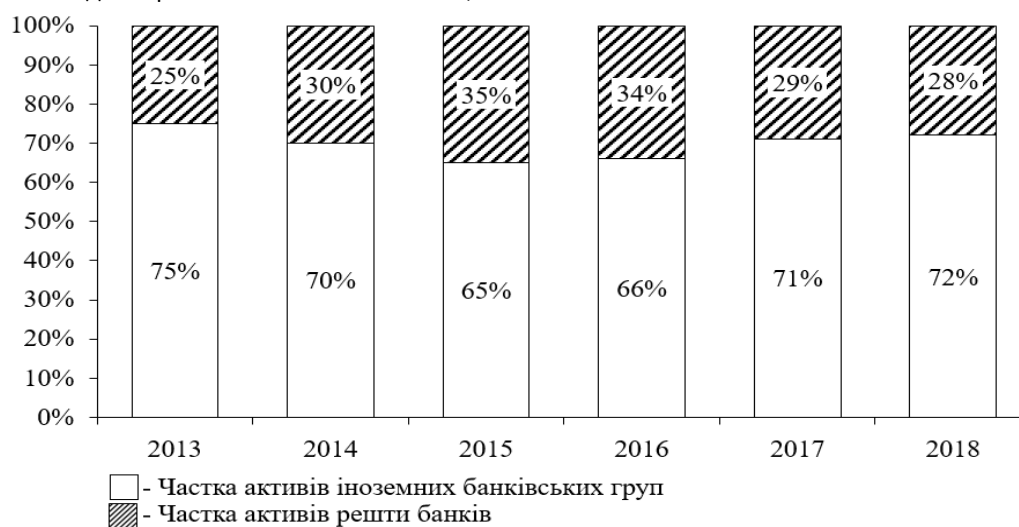

Рис. 5. Частка активів банків з іноземним капіталом у банківській системі України, %

Джерело: розраховано та побудовано авторами на основі даних НБУ [7].

Таблиця 1. Зобов'язання банків з іноземним капіталом перед юридичними та фізичними особами у 2013-2018 рр.

Показники	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.
Зобов'язань іноземних банківських груп всього, (тис. грн.):	171,911,540	185,209,767	251,828,559	278,493,517	283,558,773	286,103,042
у т. ч. юр. осіб (%)	45%	50%	58%	58%	58%	59%
у т. ч. фіз. осіб (%)	55%	50%	42%	42%	42%	41%

Джерело: складено та розраховано авторам на основі офіційних даних НБУ [7].

Як було визначено, банки з іноземним капіталом дійсно надають перевагу кредитуванню юридичних осіб, що підтверджується структурою їхніх активів. Аналіз діяльності банків іноземних банківських груп свідчить, що вони мають більший обсяг кредитів юридичних осіб, який станом на 01.01.2019 р., тобто за підсумками 2018 року

становив 195 млрд. грн, що у відсотковому співвідношенні склало 81% (таблиця 2). Меншою мірою банки з іноземним капіталом націлені на кредитування населення: обсяг таких кредитів становив 47 млрд. грн, або 19% від загального обсягу кредитів, наданих населенню.

Таблиця 2. Структура активів банків з іноземним капіталом у 2013-2018 рр.

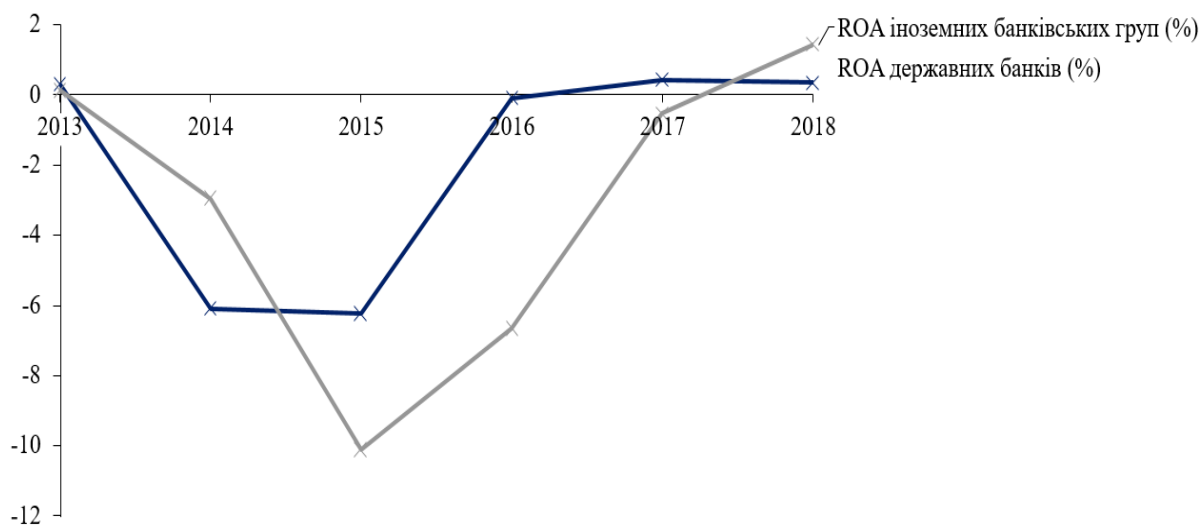
Показники	2013 р.	2014 р.	2015 р.	2016 .	2017 р.	2018 р.
Кредити та заборгованість клієнтів	212,649,397	274,385,744	272,721,280	247,098,949	245,067,417	241,086,316
у т. ч. КЗ юр. осіб	164,660,833	218,953,156	219,278,326	207,222,571	203,405,956	195,924,179
у %	77%	80%	80%	84%	83%	81%
у т. ч. КЗ фіз. осіб	47,988,564	55,432,588	53,442,954	39,876,377	41,661,460	47,341,108
у %	23%	20%	20%	16%	17%	19%

Джерело: складено та розраховано авторами на основі офіційних даних НБУ [7].

Для оцінки ефективності діяльності банків було досліджено показники рентабельності активів банків (ROA) та рентабельності капіталу банків (ROE) трійки головних державних банків (Ощадбанк, Укресім, Укргазбанк) та банків іноземних банківських груп. Виявлено, що показник рентабельності активів по банківській системі України був негативний в цілому (рис. 6). На нормальне значення (1,4%) змогли вийти лише банки з іноземним капіталом у 2018 році. Найгірші показники були після кризи, у 2014 році. Державні

банки мали значення ROA на рівні -6,2%, у 2015 показник сягав -6,2%. Банки з іноземним капіталом: -3% та -10,1% відповідно. Таку відмінність в результатах можна пояснити лише тим, що державні банки приховали свої реальні показники, адже як відомо, їхній стан після кризи був значно гірший, ніж в банків іноземних банківських груп.

Щодо показника рентабельності капіталу (рис. 7), то можна прослідкувати чітку тенденцію до спаду його значення після кризи 2014 року.

Рис. 6. Рентабельність активів банків у 2013-2018 роках, %.

Джерело: розраховано та побудовано авторами на основі офіційних даних НБУ [7].

Так, у 2014 році ROE державних банків становило 15,2%, іноземних банківських груп – 12,9%, що допустимо. А вже за рік, цей показник значно скоротився і мав найменші значення протягом шести досліджуваних років. У 2015 році ROE державних банків складало 2,8%, іноземних банківських груп – 7,8%, що в обох випадках не дотягує до норми. Проте, після цього показник обох

банківських груп почав нормалізуватися і з графіка можна спостерігати зростання до 2016 року в іноземних банківських групах та до 2017 року в державних банках. Криза зумовила суттєві збитки, половина портфелю системи виявилася непрацюючими активами. Необхідно було зарезервувати усі збитки.

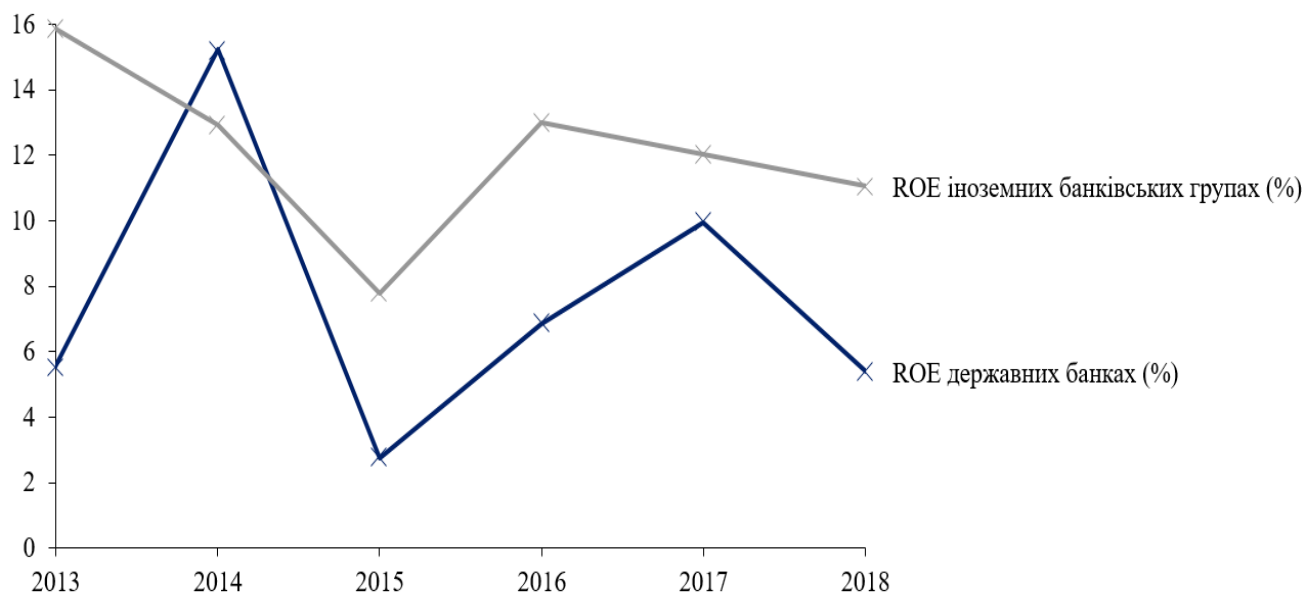

Рис. 7. Рентабельність капіталу банків у 2013-2018 роках, %.

Джерело: розраховано та побудовано авторами на основі офіційних даних НБУ [7].

Отже, можна прийти до висновку, що вплив іноземних банківських груп досить неоднозначний, з одного боку, вони врятували банківську систему під час кризи 2014 року, адже саме після очищення банківської системи від неякісних та фіктивних банків, банки з іноземним капіталом не покинули банківської системи України, при тому, що кількість банків з вітчизняним капіталом скоротилася вдвічі. Проте, головною загрозою залишається джерело походження іноземного капіталу, а саме значна частка капіталу з Росії – країни агресора, не зважаючи на зростання частки капіталу країн – Європейського союзу. Також визначено, що банки з іноземним капіталом схильні кредитувати юридичних осіб, а саме великі компанії, що відповідає стратегії «збирання вершків». Ефективність діяльності банків з іноземним капіталом дещо краща за вітчизняні банки. Важко порівнювати показник рентабельності активів через недостовірні дані державних банків, проте значення рентабельності капіталу в банків з іноземним капіталом вищі.

З метою подальшого розвитку банківської системи України вважаємо за доцільне впровадження інноваційних технологій для підвищення конкурентних переваг банків, оскільки за умов мінливого ринкового середовища, усвідомлення потреб клієнтів та реагування на зміни є основою вдалої діяльності банку.

Банки є великими агломератами клієнтських даних, тому у умовах постійного їх використання такі компанії стануть центром екосистем безлічі інноваційних продуктів чи послуг. Світові тенденції

банківських інновацій характеризуються цікавими технічними новинками і прагненням сформувати тісні та довготривалі відносини з клієнтами. Попри складну та не завжди прогнозовану економічну ситуацію саме банківські інновації здатні бути тим інструментом, що може забезпечити подальший розвиток української банківської системи. Оскільки конкуренція на ринку банківських послуг висока, то вчасне впровадження інноваційних рішень стає важливим елементом конкурентної боротьби.

Висновки та перспективи подальших розвідок

Досліджено особливості діяльності банків з іноземним капіталом в Україні та визначено, що вплив іноземних банківських груп досить двоякий. З одного боку, вони допомогли забезпечити стійкість банківської системи під час кризи 2014 року, проте, головною загрозою залишається джерело походження іноземного капіталу, а саме значна частка капіталу з Росії, не зважаючи на зростання частки капіталу країн – Європейського союзу. Підтверджено стратегію «збирання вершків» при кредитуванні іноземними банками.

Аналіз фактичних показників присутності іноземного капіталу протягом кризи та після кризового періоду показав, що ефективність діяльності банків з іноземним капіталом дещо вища за вітчизняні банки. Порівняння показника рентабельності активів важко справедливо оцінити через недостовірні дані державних банків, проте значення рентабельності капіталу в іноземних банківських груп значно вищі.

Для забезпечення перспектив розвитку банківської системи в цілому та посилення конкурентоспроможності банків була виявлена необхідність впровадження інноваційних рішень, адже саме банківські інновації здатні бути тим

інструментом, що може забезпечити подальший розвиток українського банківського сектору, попри складну та не завжди прогнозовану економічну ситуацію.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Васильченко З. М. Трансформація діяльності комерційних банків в економіці держави. Київ: КНУ ім. Т. Шевченка. 2005. 443 с.
2. Васильченко З. М. Фінансово-економічне оздоровлення проблемних банків в умовах системної кризи. Банківська справа. 2016. 17-26 с.
3. Версаль Н.І. Основи банківського менеджменту: практикум. Київ: Фітосоціоцентр, 2013. 79с.
4. Івасів І. Б. Філії зарубіжних банків як форма експансії іноземного банківського капіталу. Київ: Економіка та підприємництво: Зб. наук.праць молод. учених та аспірантів. 2007. С. 320 – 425.
5. Васильченко З.М., Тригуб О.В. Банківська система: практикум: навч. посіб.; ред. З.М. Васильченко. Київ: ЦП «Компринт», 2017. 316 с.
6. Смовженко Т. С., Кіреєв О. І., Другов О. О. Новий етап розвитку банківської системи України: зростання участі іноземних інвесторів: монографія. Київ: УАБ НБУ, 2008, с.7.
7. Згруповані балансові залишки. URL: https://bank.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=34661442.
8. Структура власності банків. URL: https://bank.gov.ua/supervision/registration/shareholders?fbclid=IwAR3g3xToBoWRInO2L0fDDAJW5_LG73cb3oPh6N5B3ZTvmzdvn1SP-25IUil.
9. Огляд банківського сектору. URL: https://old.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=37591358
10. Bitzenis A. Why Foreign Banks Are Entering Transition Economies: The Case of Bulgaria. *Global Business & Economics Review Journal*. – 2004, p.7.
11. Cull R. Foreign Bank Participation and Crises in Developing Countries. *The World Bank Finance and Private Sector Development Research Group*. 2007.
12. Paulhart A. Do Foreign Banks Drive Foreign Currency Lending in Central and Eastern Europe? / Paulhart A., Rainer W. and Haiss P. / Paper for presentation at the 36 annual EFA meeting, 19–22 august 2009. — Bergen: Norwegian School of economics and business administration, 2009.

REFERENCES

1. Vasilchenko, Z. M. (2005). *Transformation of Commercial Banks Activity in the State Economy*. Kyiv: T. Shevchenko Kyiv National University.
2. Vasilchenko, Z. M. (2016). Financial and economic rehabilitation of troubled banks in a systemic crisis. *Banking*. 2016. 17-26 p.
3. Versailles, N. I. (2013). *Fundamentals of Banking Management: Workshop*. Kyiv: Phytosociocenter.
4. Ivasiv, I. B. (2007). *Branches of foreign banks as a form of expansion of foreign bank capital*. Kiev: Economics and Entrepreneurship, 320-425.
5. Vasilchenko, Z. M., & Trigub, O. V. (2017). *Banking system: practicum*. Kyiv: Komprynt.
6. Smovzhenko, T. S., Kireev, O. I., & Drugov, O. O. (2008). *A new stage of development of the banking system of Ukraine: growth of participation of foreign investors*. Kyiv: UAB NBU, 2008, p.7.
7. Grouped balance sheets. (n. d.). Retrieved from: https://bank.gov.ua/control/en/publish/article?art_id=34661442.
8. Ownership structure of banks. (n. d.). Retrieved from: https://bank.gov.ua/supervision/registration/shareholders?fbclid=IwAR3g3xToBoWRInO2L0fDDAJW5_LG73cb3oPh6N5B3ZTvmzdvn1SP-25IUil.
9. Overview of the banking sector. (n. d.). Retrieved from: https://old.bank.gov.ua/control/en/publish/category?cat_id=37591358.
10. Bitzenis, A. (2004). Why Foreign Banks Are Entering Transition Economies: The Case of Bulgaria. *Global Business & Economics Review Journal*, 7.
11. Cull, R. (2007). Foreign Bank Participation and Crises in Developing Countries. *The World Bank Finance and Private Sector Development Research Group*. 2007.
12. Paulhart, A., Rainer W. and Haiss P. (2009). Do Foreign Banks Drive Foreign Currency Lending in Central and Eastern Europe? *Paper for presentation at the 36 annual EFA meeting*, 19-22 august 2009. — Bergen: Norwegian School of economics and business administration, 2009.